

**CONVENI ESPECÍFIC DE COL·LABORACIÓ ENTRE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA I
L'INSTITUT CATALÀ D'ARQUEOLOGIA CLÀSSICA PEL PROGRAMA**

**FORMACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LES SOCIETATS COMPLEXES EN LA
PROTOHISTÒRIA CATALANA**

A Barcelona, 21 de desembre de 2006

REUNITS

D'una part, el Dr. Màrius Rubiralta i Alcañiz, rector de la Universitat de Barcelona (UB), segons el nomenament establert pel Decret de la Generalitat de Catalunya 103/2005, de 31 de maig (DOGC núm. 4397, de 2 de juny), com a representant d'aquesta institució, amb domicili a Barcelona, Gran Via de les Corts Catalanes, 585, amb CIF núm. Q-0818001-J, i en virtut de les competències que preveu l'Estatut de la Universitat de Barcelona.

De l'altra, el Dr. Josep Guitart i Duran, director de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), que actua en nom i representació d'aquesta entitat, d'acord amb el seu càrrec i amb les funcions que li foren delegades pel Consell de Direcció de l'Institut amb data d'11 d'abril de 2002. L'Institut és un consorci integrat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili creat per l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya, de 2 de maig de 2000 (DOGC núm. 3143, de 19 de maig), amb domicili social a Tarragona, plaça d'en Rovellat, s/n i CIF S-4300033-J.

EXPOSEN

Primer. Que, el 20 de gener de 2004, la Universitat de Barcelona (UB) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) van signar un conveni que fixa el marc general de col·laboració entre ambdues institucions en relació amb l'arqueologia clàssica per dur a terme programes i projectes d'investigació, activitats docents i d'altres activitats que siguin d'interès per ambdues institucions.

Segon. Que l'ICAC du a terme, entre els seus programes de recerca, l'estudi de les societats protohistòriques de Catalunya, que, prèvies a la romanització, tingueren una important relació amb altres pobles de la Mediterrània.

Tercer. Que la UB desenvolupa una línia de recerca sobre les societats protohistòriques, a través del Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica, Protohistòrica i Egípcia. Aquesta línia es planteja objectius comuns amb el programa de recerca de l'ICAC esmentat anteriorment.

Quart. En conseqüència, es plantegen impulsar conjuntament projectes recerca en aquest període de la història catalana.

Cinquè. Atès el que s'ha exposat i d'acord amb el que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i el procediment administratiu comú, ambdues parts, reconeixent-se la capacitat jurídica suficient per signar aquest document,

ACORDEN

1.- L'objecte del present conveni específic de col·laboració és desenvolupar conjuntament el programa *Formació i desenvolupament de les societats complexes en la protohistòria catalana*, que té per objectiu analitzar els processos de canvi que condueixen de les societats de petita escala, pròpies del bronze final i primer ferro, a la formació de societats complexes, basades en entitats territorials àmplies, que caracteritzen el període ibèric.

Des del punt de vista territorial, el programa es centra dins els límits administratius de Catalunya, tot i que no s'exclou la possibilitat d'intervenir puntualment en altres territoris dels Països Catalans.

Des del punt de vista cronològic, el programa se situa entre l'inici dels contactes colonials a la Península ibèrica i el canvi d'era. En aquest llarg període de temps, la recerca es centrarà en l'estudi de les societats ibèriques i els pobles mediterranis que hi tenen relació. No obstant això, d'aquestes societats també seran estudiats el seu període de formació (el bronze final), el període romanorepublicà i la transició cap a la romanització.

2.- Els projectes a desenvolupar en el marc d'aquest programa són:

a) *La Ciutadella Ibèrica d'Alorda Park o Les Toixoneres (Calafell, Baix Penedès)*: l'activitat prevista és la preparació de la publicació monogràfica, en diversos volums, dels resultats de la recerca arqueològica duta a terme en el jaciment des del 1989 fins a l'actualitat.

b) *La Necròpolis de Santa Madrona (Ribera-roja d'Ebre, Ribera d'Ebre)*: l'activitat prevista és la finalització de la microexcavació de les urnes en laboratori, així com la interpretació i estudi de materials, estructures i restes antropològiques. Un cop finalitzada aquesta tasca, es prepararà la publicació d'un article de síntesi.

c) *El Poblament ibèric de Castellot de la Roca Roja (Benifallet, Baix Ebre)*: es preveu la finalització dels treballs d'excavació i la posterior preparació d'una publicació monogràfica del jaciment.

d) *El Castellot de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre)*: està previst finalitzar els treballs d'excavació arqueològica a l'extrem nord-occidental del jaciment (zona 2), on es porten a terme treballs d'excavació en extensió des del 1999, i l'estudi de l'interior dels edificis documentats en superfície en les darreres campanyes.

e) *El Jaciment protohistòric de Sebes (Flix, Ribera d'Ebre)*: l'activitat prevista és la continuació dels treballs d'excavació a la zona de l'assentament del bronze final, iniciats el 2005. Així mateix, es preveu la realització de sondejos a l'assentament ibèric i a la necròpolis de bronze final.

f) Organitzar les Reunions Internacionals d'Arqueologia de Calafell, de caràcter bianual, en virtut dels convenis subscrits entre l'Ajuntament de Calafell i la UB, signat l'any 2000, i entre l'Ajuntament de Calafell i l'ICAC, signat l'any 2004.

Aquest programa de treball podrà ser ampliat amb altres projectes complementaris a proposta dels responsables científics. La proposta serà comunicada als coordinadors de cada institució encarregats de supervisar el conveni marc entre l'ICAC i la UB (segons l'article 7 del conveni marc).

S'annexa al conveni un document que porta per títol *Programa de recerca. Formació i desenvolupament de les societats complexes a la protohistòria catalana* i que exposa l'estat actual de la recerca, la justificació del programa, la definició del programa, els objectius generals a assolir i el pla d'actuacions, la periodització del programa i les actuacions a curt termini.

3.- La coordinació dels treballs es realitzarà conjuntament per la Universitat de Barcelona i l'ICAC, a través del personal investigador d'ambdues institucions. La microexcavació de les urnes del jaciment de Santa Madrona, així com els estudis de materials dels jaciments de Castellot de la Roca Roja i de Sebes, es realitzaran al Laboratori d'Arqueologia de la UB.

4.- Ambdues institucions aportaran, per al desenvolupament d'aquest programa i dels projectes que s'hi vinculen, els recursos humans que es creguin convenients entre el personal de què cadascuna disposa; així mateix, facilitaran l'ús de les instal·lacions necessàries.

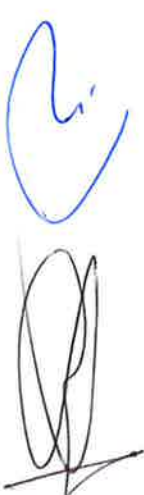
5.- A la publicació dels resultats del projecte *Ciudadella ibèrica d'Alorda Park*, hi col·laborarà l'Ajuntament de Calafell, d'acord amb el que s'estableix en el conveni signat entre l'ICAC i l'Ajuntament de Calafell el dia 16 de novembre de 2004.

6.- Per al desenvolupament d'aquest programa, no es preveu el préstec de material inventariable entre ambdues institucions.

7.- A banda del finançament que cada institució pugui aportar al desenvolupament dels diferents projectes, es preveu sol·licitar-ne d'extern. Si aquest fos el cas, cada institució es farà càrrec de la gestió del finançament que hagi obtingut. No obstant això, es podran transferir recursos econòmics entre ambdues institucions, si aquestes ho consideren necessari per a la bona marxa d'un projecte. Donat el cas, la institució receptora haurà d'estendre a favor de la institució abonadora la corresponent factura, nota de càrrec o certificació en què es detallarà l'objecte de la transferència i l'import transferit.

8.- Aquest conveni té naturalesa administrativa restant exclòs del Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, d'acord a l'art. 3.1c) en la redacció donada pel Reial decret llei 5/2005, d'11 de març.

9.- Els responsables científics del projecte seran, per part de la Universitat de Barcelona, el Dr. Joan Sanmartí Grego, catedràtic d'Arqueologia del Departament de



Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la facultat de Geografia i Història, i, per part de l'ICAC, la Dra. Carme Belarte Franco, investigadora ICREA de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Els coordinadors de cada institució encarregats de supervisar el conveni marc entre la UB i l'ICAC, art. 7 del conveni marc, seran els encarregats del seguiment d'aquest conveni específic.

10.- Aquest conveni de col·laboració s'emmarca en el que estableix el Conveni marc de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, signat el dia 20 de gener de 2004, per als convenis específics. Les qüestions litigioses, que puguin sorgir en la interpretació i el compliment d'aquest conveni específic, seran resoltes d'acord amb el procediment establert en el conveni marc per a aquestes qüestions.

11.- Aquest conveni entrarà en vigor en el moment de ser signat i tindrà una durada de tres anys renovables tàcitament per períodes anuals, si cap de les parts no ho denuncia per escrit amb tres mesos d'antelació.

I, en prova de conformitat i perquè així consti, signen el present document, per duplicat, en el lloc i la data esmentats a l'encapçalament.



UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dr. Màrius Rubiralta i Alcañiz,
rector de la Universitat de
Barcelona



ICAC⁹
Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

Dr. Josep Guitart i Duran,
director de l'Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

**PROPOSTA PER A LA CREACIÓ DEL PROGRAMA DE RECERCA
FORMACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LES SOCIETATS COMPLEXES A
LA PROTOHISTÒRIA CATALANA**

Institut Català d'Arqueologia Clàssica – Universitat de Barcelona

1. Estat actual de la recerca

El coneixement sobre el primer mil·lenari abans de la nostra era és, amb tota seguretat, un dels àmbits de la recerca arqueològica que ha experimentat un impuls més important en els darrers vint anys, tant pel nombre de jaciments excavats com per la utilització de noves orientacions teòriques i metodològiques. Entre els factors que han afavorit el desenvolupament de la recerca dins el marc cronològic esmentat cal destacar els següents:

1. *La introducció dels plans de recerca basats en prospeccions sistemàtiques com a pas previ i imprescindible per a tota tasca d'excavació.* Es pot dir que aquest fet ha revolucionat les concepcions existents sobre els patrons d'ocupació del territori i, conseqüentment, sobre les formes d'organització de les societats que els van generar.

2. *La realització de treballs d'excavació en extensió realitzats amb metodologia moderna.* Com a resultat, s'ha pogut caracteritzar de forma molt més afinada els diferents tipus de jaciments (com ara les ciutadelles aristocràtiques, els fortins de control del territori, les granges, els centres d'intercanvi, etc.) i, per tant, s'ha pogut donar un contingut molt més precís als patrons de poblament. D'aquesta manera, l'antiga noció de "poblat" –terme que aglutinava, per manca d'altra informació més precisa, assentaments ibèrics de tot tipus– ha esdevingut, més enllà del seu ús col·loquial, del tot ineficient i obsoleta.

3. *L'aprofundiment en la comprensió de processos diacrònics.* En particular, l'increment de la informació ha permès elaborar noves hipòtesis sobre el procés que condueix dels grups familiars i les comunitats locals del bronze final i primer ferro fins a la complexitat social i administrativa pròpia dels estats arcaics que es documenta en el període ibèric ple.

4. *La realització d'estudis sobre materials d'importació a partir de bases quantitatives sòlides.* Aquests han facilitat l'elaboració de noves síntesis sobre el comerç colonial i el seu paper en les formes d'organització i les transformacions de les societats indígenes, molt particularment a partir de l'aplicació del model d'"economia de béns de prestigi" i d'una teoria de l'intercanvi basada sovint en la perspectiva del "sistema mundial".

En definitiva, s'ha produït un canvi radical en relació a les visions necessàriament simplistes –atesa la manca d'un volum suficient d'informació– i ancorades en la història cultural que dominaven encara en els anys setanta i principi dels anys vuitanta.

Malgrat els evidents avenços en la recerca que s'exposen en els punts anteriors, cal dir que, malauradament, la recerca arqueològica encara pateix importants mancances, entre les quals s'han de destacar particularment les següents:

1. *Escàs coneixement dels nuclis de primer ordre.* En efecte, i pel que fa a la verificació de les hipòtesis sobre l'organització de la societat basades en els patrons de poblament, cal dir que s'ha avançat fonamentalment –i sobretot per raons d'ordre financer– a partir de l'estudi dels jaciments de petites dimensions. En canvi, el coneixement dels grans assentaments de primer i segon ordre – llevat dels casos, importants, del Turó de ca n'Olivé (Cerdanyola, Vallès Occidental) i el Castellet de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre)– no s'ha incrementat d'una manera tan significativa. Certament, els treballs als nuclis ibèrics d'Ullastret han estat importants i de qualitat, però han insistit sobre un lloc ja en gran part conegut, des d'antic. Contràriament, destacats nuclis de segon ordre, com el de Masies de Sant Miquel, a Banyeres (Baix Penedès), possiblement Ruscino (Castell-Rosselló) o, més significativament encara, el gran assentament de primer ordre de Burriac (Cabrera de Mar, Maresme), segueixen essent encara en gran part desconeguts.

2. *Escàs coneixement dels nuclis de funcions especialitzades.* Tenim indicis de l'existència de grans centres d'activitats econòmiques especialitzades – transformació, emmagatzematge i intercanvi– el coneixement detallat dels

quals podria aportar un gran volum d'idees i de coneixement sobre la naturalesa de l'economia i la societat en el món ibèric. El cas més evident és el del Turó del Vent (Llinars del Vallès, Vallès Oriental), un jaciment malmès per les intervencions d'excavadors clandestins i sense continuïtat dels treballs científics, però que guarda encara un gran potencial que caldria investigar.

3. *Escàs coneixement del món funerari.* En l'estat actual de la recerca, el nombre de necròpolis protohistòriques excavades —en particular, del període ibèric— és molt reduït. Per tant, creiem que el present programa hauria d'incidir en l'estudi del món funerari des del bronze final fins a l'ibèric final. L'estudi de les necròpolis de Santa Madrona (Riba-Roja d'Ebre, Ribera d'Ebre) i Sebes (Flix, Ribera d'Ebre) pot ser una important contribució a aquest desconeixement.

4. *Desigual coneixement del territori.* Des del punt de vista territorial, els progressos més destacats de la recerca s'han realitzat a les àrees litorals i prelitorals, mentre que a la Catalunya nord i a la zona central i occidental de la Catalunya sudpirinenca han seguit un ritme més lent, tot i l'existència en alguns casos de projectes de primera categoria, com ara el dels Vilars d'Arbeca (Les Garrigues). Aquesta mancança és accentuada per l'absència de treballs sistemàtics de prospecció en aquesta zona; aquesta fóra l'única manera d'articular coherentment els projectes de treball a llarg termini, a més de constituir, en principi, una de les formes més eficients de protecció del patrimoni.

5. *Insuficiència de recursos econòmics.* Si bé durant uns anys es va produir una inversió considerable, des de mitjans dels anys noranta els treballs de recerca programada han hagut de sobreviure amb minses aportacions econòmiques per part del Departament de Cultura. Com a conseqüència, molts dels projectes s'han hagut d'aturar o, en el millor dels casos, avancen a ritme lent i obtenint, en cada intervenció, resultats molt parcials.

2. Justificació del programa

La problemàtica esmentada evidencia la necessitat d'impulsar l'arqueologia protohistòrica a Catalunya, de manera que sigui possible continuar la important

tasca ja desenvolupada en els darrers vint anys, al temps que s'intenten resoldre els problemes plantejats.

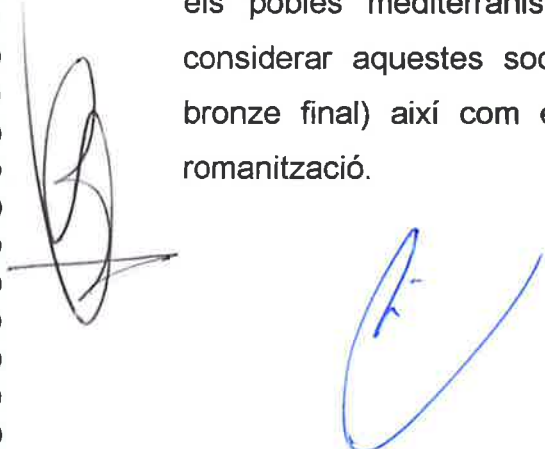
Des de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica es planteja assumir aquest repte, inicialment mitjançant la incorporació d'un programa centrat en la protohistòria, tal i com ja es definia en les seves bases d'actuació. La incorporació de l'arqueologia protohistòrica dins un centre dedicat a la recerca en arqueologia clàssica es justifica plenament per diverses raons. En primer lloc, per la profunda interacció de les poblacions protohistòriques dels Països Catalans amb les cultures clàssiques, des dels primers contactes colonials (segles VIII-VII aC) fins a la romanització. En segon lloc, pel fet que aquest període va veure el desenvolupament autòcton de les estructures político-administratives complexes dels pobles ibers, la qual cosa és un dels aspectes essencials de la recerca en arqueologia clàssica. En definitiva, no hem de perdre de vista que la cultura ibèrica és el resultat de l'estímul de les relacions i contactes amb altres pobles de la Mediterrània.

3. Definició del programa

En funció del que s'ha dit més amunt, es concep la creació d'un programa de recerca amb el títol *Formació i desenvolupament de les societats complexes a la protohistòria catalana*.

Des del punt de vista territorial, el programa es centrarà dins els límits administratius de Catalunya, encara que no es descarta la possibilitat d'intervenir puntualment en altres territoris dels Països Catalans.

Des del punt de vista cronològic, el programa, com s'ha dit, abastaria el període situat entre l'inici dels contactes colonials i el cavi d'era. Dins aquest llarg període de temps, centrarà el seu interès en l'estudi de les societats ibèriques i els pobles mediterranis que hi tenen relació; no obstant, sembla lògic considerar aquestes societats juntament amb llur període de formació (el bronze final) així com el període romanorepublicà i la transició cap a la romanització.



L'objectiu general d'aquest programa és analitzar els processos de canvi que condueixen de les societats de petita escala pròpies del bronze final i primer ferro a les societats complexes, basades en entitats territorials àmplies, que caracteritzen el període ibèric.

Des del punt de vista teòric es contempla la utilització dels models explicatius d'evolució interna derivats del materialisme històric i del neoevolucionisme anglosaxó, sense, però, menystenir els models migracionistes recents, plantejats des de principi dels anys noranta sobre unes noves bases teòriques, diferents de la història cultural.

Els instruments metodològics necessaris per assolir aquests objectius són de naturalesa molt diversa. Naturalment, els patrons d'ocupació del territori i l'anàlisi de l'evolució demogràfica són elements essencials per als objectius proposats, de manera que és important omplir els buits d'informació abans descrits en relació a aquesta qüestió, tant des del punt de vista territorial (és a dir, les àrees menys treballades) com des del punt de vista funcional (és a dir, la incidència dels treballs sobre aquells tipus d'assentaments més mal coneguts, en particular els de característiques urbanes. Els treballs de prospecció i d'excavació en extensió són conseqüentment aspectes bàsics del projecte que es proposa. Per al període ibèric, la incidència en l'estudi d'aquells tipus d'assentaments menys ben coneguts així com de la relació entre les diferents categories d'establiments també hauria de portar a una delimitació més precisa dels distints territoris ibèrics.

Per una altra part, també és important insistir en les formes d'anàlisi de la cultura material mòble que en superin l'estadi tipològic per incidir en les funcions dels diferents tipus de material en el marc de les economies de prestigi, la qual cosa implica la generalització de les anàlisis quantitatives. L'adequada valoració dels béns de prestigi i de la seva distribució relativa en els diferents tipus d'assentaments ha de ser un element bàsic en la caracterització d'aquests des del punt de vista social, però també ha de proporcionar un volum important d'informació sobre les formes d'interacció del món indígena amb els pobles colonitzadors i sobre la influència de la demanda indígena – condicionada per la seva pròpia estructura social- sobre l'estructura econòmica

del món colonial. Es contempla, doncs, la introducció de la perspectiva teòrica del "sistema mundial" per tal de millorar la nostra comprensió sobre la posició de les societats indígenes dins de l'economia del Mediterrani occidental durant la protohistòria, i també sobre els mecanismes a través dels quals aquestes interrelacions van influir sobre l'evolució social d'aquestes societats.

4. Objectius generals a assolir i pla d'actuacions

Tenint en compte l'estat de la qüestió i mancances definits en els apartats anteriors, sembla evident que els objectius que s'ha de fixar l'ICAC en relació a la recerca en protohistòria han d'anar encaminats a resoldre les mancances que ja han estat indicades. En aquest sentit, aquest programa es proposa els següents objectius bàsics a acomplir:

1. Millora del coneixement de l'organització social mitjançant un aprofundiment en el coneixement dels patrons de poblament i assentament.

Per tal d'assolir aquest objectiu, són necessàries, entre altres, les següents actuacions:

- creació de projectes de recerca entorn de la intervenció i estudi global en nuclis de primer i segon ordre
- creació de projectes de recerca entorn de la intervenció i estudi global en nuclis de funcions especialitzades
- a banda que es facin noves intervencions, cal impulsar els projectes de recerca ja existents, i completar el coneixement, força avançat, que ja es té sobre alguns territoris

2. Millora del coneixement sobre el poblament en aquelles àrees que han estat més desfavorides per la recerca.

En aquest sentit, és necessari:

- programar treballs de prospecció sistemàtica
- endegar projectes d'excavació arqueològica en aquestes zones

3. Increment del coneixement dels períodes de transició (la formació de la cultura ibèrica i el procés de romanització). Per assolir aquest objectiu, cal programar excavacions en jaciments d'aquests períodes.

4. Estudis de materials mobles sobre bases quantitatives sòlides i encaminats a l'anàlisi de l'estructura social i de la interacció amb les societats colonials.

És evident que, per assolir els objectius previstos, cal aconseguir recursos per millorar substancialment la inversió que s'està dedicant en aquests moments a aquests tipus d'intervencions.

5. Periodització del programa i actuacions a curt termini

Per tal d'assolir els objectius esmentats més amunt, es planteja el pla d'actuacions que detallem seguidament. Aquest es durà a terme mitjançant una col·laboració entre l'ICAC i la Universitat de Barcelona, en el marc del qual es preveu donar nou impuls a diversos projectes actualment en curs, que fins ara han estat impulsats des del Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica, Protohistòrica i Egípcia de l'esmentada Universitat. Així mateix, en el cas d'alguns projectes concrets, es contempla la col·laboració amb altres institucions, com l'Ajuntament de Calafell, ja iniciada des d'un primer moment i, probablement, altres Ajuntaments i centres de recerca, en particular la Universitat Rovira i Virgili.

5.1. Finalització de projectes en curs a la Catalunya meridional

Com a objectius a curt termini, cal plantejar, en primer lloc, la finalització de projectes en curs que permetin avançar cap a l'assoliment dels objectius plantejats en l'apartat 3. Entre aquests projectes cal destacar la recerca que, des de fa una vintena d'anys, es duu a terme a la Catalunya meridional, i que ja ha permès obtenir un coneixement força complet sobre l'organització de les societats protohistòriques. La finalització i publicació d'alguns dels treballs en curs és imprescindible per a l'obtenció d'una visió global del poblament protohistòric en una de les zones que ha estat objecte d'una activitat de recerca més intensa. Més concretament els projectes que seran impulsats des de l'ICAC són els següents:

1. Projecte Ciutadella Ibèrica d'Alorda Park o les Toixoneres (Calafell, Baix Penedès)

Excavat des de principis dels anys 80 i de forma ininterrompuda fins a l'actualitat per un equip de la Universitat de Barcelona coordinat pel Dr. Joan Sanmartí, aquest jaciment ha lliurat un important volum d'informació que ja ha donat lloc a nombroses publicacions parcials i treballs de recerca.

Actualment, és imprescindible la publicació definitiva del jaciment, de forma monogràfica, en la preparació de la qual ja s'està treballant. La gran quantitat d'informació existent fa pensar en la conveniència de distribuir aquesta en diversos volums, el contingut dels qual seria el següent:

1. L'excavació
2. Arquitectura i urbanisme
3. Estudi dels materials mobles
4. Interpretació econòmica i social del jaciment

Durada prevista del projecte: 3 anys.

Previsió de resultats: Es preveu que el volum 1 estigui finalitzat i a punt per a la publicació a l'estiu del 2007 i el volum 2 a finals del mateix any o inicis del 2008; els volums 3 i 4 podrien entrar en premsa a finals del 2008 o inicis del 2009.

2. Projecte Necròpolis de Santa Madrona (Riba-roja d'Ebre, Ribera d'Ebre)

Els treballs d'excavació en aquesta necròpolis protohistòrica s'han desenvolupat entre els anys 2003 i 2004. Durant 2005 i 2006, s'ha realitzat l'excavació en laboratori de les urnes identificades, així com l'estudi del conjunt de materials arqueològics i restes paleoantropològiques recuperats en el jaciment.

Els treballs d'excavació han permès identificar diverses tombes d'incineració de la primera edat del ferro; així mateix, els materials recollits en superfície indiquen l'existència d'una necròpolis posterior, del període ibèric ple, arrasada a causa dels rebaixos practicats en el terreny.

Tot i que aquest jaciment està molt arrasat, el seu interès és evident donat el rar nombre de necròpolis protohistòriques excavades a Catalunya.

Actualment s'està treballant en la memòria dels treballs realitzats, que ha de donar lloc a la publicació definitiva dels resultats.

Durada prevista del projecte: 1 any.

Previsió de resultats: Estudi finalitzat del jaciment i les urnes, així com elaboració d'un article de síntesi, a finals del 2007.

3. Projecte poblat ibèric del Castellot de la Roca Roja (Benifallet, Baix Ebre)

Conegut d'antic i excavat en bona part per un afeccionat a principis del segle XX, el poblat ibèric de Castellot de la Roca Roja ha estat excavat en el marc d'un projecte d'intervenció programada a càrrec del Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica, Protohistòrica i Egípcia de la Universitat de Barcelona entre 1998 i 2002. Malauradament, tot i l'excel·lent estat de conservació del jaciment i la reduïda superfície que ocupa (uns 1.200 metres quadrats), els treballs no han pogut ser finalitzats a causa de la negativa actual per part de la propietat a autoritzar-ne la continuació.

En l'actualitat, s'està intentant desbloquejar la situació amb ajuda de la intermediació municipal. En cas d'aconseguir que la propietària del jaciment en torni a autoritzar l'excavació, es finalitzarien els treballs i se'n prepararia la publicació de la monografia. En cas contrari, es publicarien els resultats en l'estat actual de la recerca sobre el jaciment.

Durada prevista del projecte:

En el cas de poder-hi continuar (i finalitzar) els treballs d'excavació, cal preveure una durada mínima de 4 anys.

En el cas de no poder finalitzar l'excavació, es passaria a preparar la publicació, que podria estar preparada per entrar en premsa dins de 2 anys.

4. Projecte Poblat ibèric del Castellot de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre)

Aquest important nucli ibèric de primer ordre de la Catalunya meridional, ben conegut d'antic per la troballa de diversos conjunts de monedes i objectes d'or i plata, va ser objecte de diverses intervencions arqueològiques des dels anys 30, que han continuat, de manera intermitent i amb continus canvis en els equips responsables, fins als anys 90. El conjunt de totes les intervencions realitzades entre 1930 i 1993 no va donar lloc a cap publicació de síntesi.

Actualment, i des del 1998, el jaciment està sent excavat en el marc d'un projecte d'intervenció programada endegat des del Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica, Protohistòrica i Egípcia de la Universitat de Barcelona.

Com ja s'ha dit, una de les mancances importants de la recerca en arqueologia protohistòrica és el coneixement aprofundit de nuclis de primer i segon ordre. Per tant, la continuació dels treballs en aquest jaciment amb vistes a la finalització i publicació futura és, sens dubte, de la màxima importància.

Tot i l'extensió del jaciment (4,4 ha), l'escassa potència dels nivells arqueològics fan que sigui versemblant plantejar la finalització d'aquests treballs en un termini raonable, evidentment depenent de les subvencions que s'hi destinin.

De tota manera, aquest s'ha de plantejar com un projecte a llarg termini, que va més enllà del pla d'actuacions que ara es planteja.

Durada prevista del projecte: Intervenció a llarg termini

Es realitzarà una avaluació dels resultats a finals del 2007. Per aquesta data, es preveu haver finalitzat l'excavació de la zona occidental del jaciment (zona 2), tot excavant en profunditat les estructures que s'han delimitat en superfície en els darrers anys. Igualment, si ho permeten les condicions pressupostàries, es pretén continuar l'excavació en extensió vers la zona oriental.

5. Projecte jaciment protohistòric de Sebes (Flix, Ribera d'Ebre)

El jaciment de Sebes està format per un establiment del bronze final-primer ferro, una ocupació ibèrica i una necròpolis tumular del bronze final.